

Уређивачка политика часописа Напредак

Рецензентски поступак

Рецензенти

Напредак – часопис за политичку теорију и праксу примењује поступак двостраног анонимног рецензирања свих радова. Сваки рукопис рецензирају барем два рецензента. Рецензенти делују независно једни од других, а њихов идентитет је међусобно непознат. Током поступка рецензије, ауторима није познат идентитет рецензената, а рецензентима није познат идентитет аутора. Рецензенти се бирају искључиво према томе да ли располажу релевантним знањима за оцену рукописа. Не смеју бити из исте институције као аутори рукописа, нити бити њихови коаутори у скоријој прошлости. Евентуални предлози поименичних рецензената од стране аутора рукописа не уважавају се.

Циљ рецензије је да уредништву помогне у доношењу одлуке о томе да ли рад треба прихватити или одбити. Циљ је такође да се у процесу комуникације са уредником, ауторима и другим рецензентима побољша квалитет рукописа.

Рецензентски процес

Рукописи се упућују на рецензију тек након иницијалне оцене да ли су, с обзиром на форму и тематски делокруг, подобни за објављивање у часопису. Посебна пажња се посвећује томе да иницијална оцена не траје дуже него што је неопходно.

У редовним околностима поступак рецензирања траје највише четири недеље, а само изузетно до два месеца.

Током поступка рецензије главни уредник може да захтева од аутора да доставе додатне информације, укључујући и примарне податке, ако су оне неопходне за доношење суда о рукопису. Уредник и рецензенти морају да чувају такве информације као поверљиве и не смеју их употребити у друге сврхе.

Целокупни процес рецензирања одвија се под надзором уредника у онлајн окружењу, у оквиру програма SCIndex Asistent, заснованог на платформи OJS. Систем такође омогућава ауторима рукописа да прате процес рецензирања.

Разрешавање несагласности

У случају да аутори имају озбиљне и основане замерке на рачун рецензије, уредништво проверава да ли је рецензија објективна и да ли задовољава академске стандарде. Ако се појави сумња у објективност или квалитет рецензије, уредник ангажује додатне рецензенте.

Додатни рецензенти се ангажују и у случају када су одлуке рецензената (одбити/прихватити) међусобно опречне или на други начин непомирљиве.

Коначну одлуку о прихватању рукописа за објављивање доноси искључиво уредништво, на предлог главног и одговорног уредника.

Одговорности

Одговорности аутора

Аутори гарантују да рукопис представља њихов оригиналан допринос, да није објављен раније и да се не разматра за објављивање на другом месту. Истовремено предавање истог рукописа у више часописа представља кршење етичких стандарда, што га искључује из даљег разматрања за објављивање у часопису. Рад који је већ објављен на неком другом месту не може бити прештампан у часопису *Напредак – часопис за политичку теорију и праксу*.

Аутори сnose сву одговорност за целокупни садржај рукописа. Рукопис не сме да садржи неосноване или незаконите тврдње, нити да крши права других лица.

Аутори су дужни да обезбеде да њихов ауторски тим наведен у рукопису обухвати сва и само она лица која су значајно допринела садржају рукописа. Ако су у битним аспектима истраживачког пројекта и припреме рукописа учествовала и друга лица, њихов допринос треба навести у фусноти или посебној напомени (Захвалница, Acknowledgements).

Обавеза је аутора да у напомени наведу назив и кодну ознаку научноистраживачког пројекта у оквиру ког је рад настао, као и пун назив финансирајуће институције. У случају да је рад под истим или сличним насловом био изложен на неком скупу у виду усменог саопштења, детаљи о томе треба да буду наведени на истом месту.

Аутори су дужни да потпуно и правилно цитирају изворе који су значајно утицали на садржај истраживања и рукописа. Делови рукописа, укључујући текст, једначине, слике или табеле, који су дословно преузети из других радова морају бити јасно означени посебном напоменом, нпр. знацима навода с прецизном ознаку места преузимања (броја странице) или, ако су обимнији, дати у засебном параграфу.

Пуне референце свих навода у тексту (цитата) морају бити наведене у засебном одељку (Литература или Референце) и то на једнообразан начин, у складу са цитатним стилем који часопис користи. У одељку Литература наводе се само цитирани, а не и остали извори употребљени приликом припреме рукописа.

У случају да аутори открију важну грешку у свом раду након његовог објављивања, дужни су да моментално о томе обавесте главног уредника (или издавача) и да сарађују на томе да се рад повуче или исправи.

Обавеза је аутора да у рукопису наведу да ли су у финансијском или било ком другом битном сукобу интереса који би могао да утиче на њихове резултате или интерпретацију резултата.

Предавањем рукописа аутори се обавезују на поштовање уређивачке политике часописа *Напредак — часопис за политичку теорију и праксу*.

Одговорности уредништва

Уредништво часописа доноси коначну одлуку о томе који ће се рукописи објавити. Одлуке се доносе искључиво на основу вредности рукописа. Морају бити ослобођене расних, полних/родних, верских, етничких или политичких предрасуда. Приликом доношења одлуке о објављивању уредништво се руководи уређивачком политиком, водећи рачуна о законским прописима који се односе на клевету, кршења ауторских права и плагирање.

Чланови уредништва, укључујући главног уредника, не смеју бити у сукобу интереса у вези с рукописима које разматрају. Чланови за које се претпостави да би неко могао сматрати да су у сукобу интереса не учествују у поступку одлучивања о одређеном рукопису.

Рукописи се чувају као поверљив материјал. Информације и идеје садржане у рукописима не смеју се користити у личне сврхе без изричите писане дозволе аутора.

Главни уредник и чланови уредништва дужни су да предузму све разумне мере да аутори/рецензенти остану анонимни током и након процеса евалуације у складу с процедуром у употреби.

Уредништво је дужно да помаже рецензентима достављајући им допунске информације о рукопису, укључујући и резултате провере рукописа на плагијаризам.

Одговорности рецензената

Рецензенти су дужни да квалификовано и у задатим роковима доставе уреднику оцену научне, односно стручне вредности рукописа. Рецензент води посебну бригу о стварном доприносу и оригиналности рукописа. Рецензија мора бити сасвим објективна. Суд рецензената мора бити јасан и поткрепљен аргументима.

Рецензенти оцењују рукописе у односу на усклађеност садржаја с профилом часописа, значај и корисност садржаја, адекватност примењених метода, научну вредност садржаних информација, стил излагања и опремљеност текста. Рецензија има стандардни формат који обухвата оцене појединих димензија рада, општу оцену и закључну препоруку. Доставља се посредством система за онлајн уређивање часописа, где се депонује на неодређено време.

Рецензент не сме бити у сукобу интереса са ауторима или финансијером истраживања. Уколико такав сукоб постоји, рецензент је дужан да о томе правовремено обавести уредника. Рецензент не прихвата на рецензију радове изван области за коју се сматра потпуно компетентним.

Рецензенти треба да упозоре главног уредника ако имају основану сумњу или сазнање о могућим повредама етичких стандарда од стране аутора рукописа. Такође треба да препознају релевантне изворе који у раду нису узети у обзир. Могу да препоруче цитирање одређених референци, али не и да захтевају цитирање радова објављених у часопису *Напредак — часопис за политичку теорију и праксу* или својих радова, ако за то не постоји оправдање.

Од рецензената се очекује да својим сугестијама унапреде квалитет рукописа. Ако оцене да рад заслужује објављивање уз корекције, дужни су да прецизирају начин на који то може да се оствари.

Рукописи који су послати рецензенту морају се сматрати поверљивим документима. Рецензенти не смеју да користе материјал из рукописа за своја истраживања без изричите писане дозволе аутора.

Етичност публикавања

Разрешавање неетичких поступака

Сваки појединац или институција могу да у било ком тренутку уреднику и/или уредништву пријаве сазнања о кршењу етичких стандарда и другим неправилностима и да о томе доставе веродостојне информације/доказе ради покретања истраге. Поступак провере изнетих доказа одвија се на следећи начин:

главни уредник доноси одлуку о покретању истраге;

током тог поступка сви докази се сматрају поверљивим материјалом и предочавају се само оним лицима која су директно обухваћена случајем;

осумњиченим лицима пружа се прилика да одговоре на изнете оптужбе;

ако се утврди да је заиста дошло до неправилности, оцењује се да ли је реч о мањем прекршају или грубом кршењу етичких стандарда.

Мањи прекршаји, без последица по интегритет рада и часописа, на пример када је реч о неразумевању или погрешној примени публицистичких стандарда, разрешавају се у директној комуникацији с ауторима и рецензентима, без укључивања трећих лица, на неки од начина нпр.:

ауторима и/или рецензентима се упућује писмо упозорења;

објављује се исправка рада, нпр. у случају када се са списка референци изоставе извори који су у самом тексту цитирани на прописан начин;

објављује се ератум, нпр. ако се испостави да је грешка настала омашком уредништва.

У случају грубог кршења етичких стандарда, уредништво може да предузме различите мере:

објави саопштење или уводник у којем се случај описује;

службено обавести афилијативну организацију аутора/рецензента;

повуче објављени рада на начин описан под „Повлачење радова“;

изрекне забрану објављивања у часопису на одређени период;

предочи случај надлежним организацијама и регулаторним телима ради предузимања мера из њихове надлежности.

Ове мере се могу примењивати појединачно или истовремено. У процесу разрешавања случаја по потреби се консултују релевантне експертске организације, тела или појединци.

Приликом разрешавања етички спорних поступака уредништво се руководи смерницама и Комитета за етику публикавања (COPE).

Спречавање плагијаризма

Напредак — часопис за политичку теорију и праксу не објављује плагиране радове. Уредништво полази од става да је плагирање, односно преузимање туђих идеја, речи или других облика креативног доприноса и њихово представљање као својих, грубо кршење научне и издавачке етике. Плагирање може да укључује и кршење ауторских права, што је законом кажњиво.

Плагирање обухвата:

дословно (реч по реч) или готово дословно преузимање или смишљено, ради прикривања извора, парафразирање делова текстова других аутора без јасног назначавања извора, на начин описан под „Одговорности аутора“;

копирање једначина, података или табела из других докумената без правилног назначавања извора и/или без дозволе изворног аутора или носиоца ауторског права.

Рукопис у ком се утврде јасне индикације плагијаризма биће аутоматски одбијен. У случају да се плагијаризам открије у већ објављеном раду, рад ће бити опозван (повучен) у складу с процедуром описаном под „Повлачење радова“.

Ради спречавања плагијата у часопису рукописи се подвргавају провери помоћу система iThenticate/CrossRef у оквиру сервиса SCIndeks Asistent. Резултате добијене провером верификује уредништво часописа у складу са смерницама и препорукама Комитета за етику публикавања (COPE).

Политика повлачења

У случају кршења права издавача, носилаца ауторских права или самих аутора, објављивања истог рукописа у више часописа, лажног ауторства, плагијата, манипулације подацима са циљем преваре или било које друге злоупотребе, објављени рад мора се опозвати.

Рад се може опозвати и зато да би се исправиле озбиљне и бројне омашке које није могуће обухватити објављивањем исправке. Опозив објављује уредништво.

Опозив има облик засебног рада који се приказује у садржају свеске и уреднички класификује као Опозив или Ретракција. У SCIndeksu као матичној бази пуног текста успоставља се двосмерна веза (HTML линк) између оригиналног рада и ретракције. Оригинални рад се и даље чува у неизмењеном облику, с тим да се воденим жигом на ПДФ документу на свакој страници означава да је чланак повучен.

Опозиви се публикују према захтевима COPE-а које је разрадио CEON као издавач базе у којој се часопис примарно индексира.

Сукоб интереса

Напредак – часопис за политичку теорију и праксу се придржава политике о сукобу интереса коју препоручују COPE и/или друга међународна регулаторна тела (ICMJE, EASE). Аутори су обавезни да се о сукобу интереса изјасне у Изјави о сукобу интереса. У Изјави аутори су дужни да наведу: 1) тврдњу о свим потенцијалним сукобима интереса за сваког именованог аутора релевантним за садржај чланка или тврдњу да таквих конфликта немају; 2) тврдњу о начину на који је чланак финансиран, конкретно о финансирању, делимичном или укупном, од стране неке компаније или пак тврдњу да такве умешаности није било и 3) свеобухватно објашњење улоге спонзора у припреми чланка ако је чланак спонзорисан, било у целини, било делимично.

Отворени приступ

Политика отвореног приступа

Напредак – часопис за политичку теорију и праксу издаје се у режиму тзв. отвореног приступа. Сав његов садржај доступан је корисницима бесплатно. Корисници могу да читају, преузимају, копирају, дистрибуирају, штампају, претражују пуни текст чланака, као

и да успостављају HTML линкове ка њима, без обавезе да за то траже сагласност аутора или издавача.

Право да садржај користе без писане сагласности не ослобађа кориснике обавезе да цитирају садржај часописа на начин описан под „Лиценцирање“.

Архивирање дигиталне верзије

Све објављене свеске часописа архивирају се по закону у дигитални депозит Народне библиотеке Србије и истовремено полажу у Репозиторијум SCIndeksa – Српског цитатног индекса као примарну базу пуног текста.

Наплата трошкова ауторима

Напредак – часопис за политичку теорију и праксу не наплаћује трошкове објављивања ни ауторима нити трећим странама. Бесплатне су, како услуге пријављивања рукописа и њихове обраде, тако и услуге публикавања чланака. Не постоје било какви скривени трошкови.

Ауторска права и лиценцирање

Ауторска права

Аутори задржавају ауторска права над објављеним чланцима, а издавачу дају неексклузивно право да чланак објави, да у случају даљег коришћења чланка буде наведен као његов први издавач, као и да дистрибуира чланак у свим облицима и медијима.

Лиценцирање

Објављени чланци дистрибуирају се у Creative Commons Autorstvo – Deliti pod istim uslovima 4.0 International (CC BY-SA). Допуштено је да се дело копира и дистрибуира у свим медијима и форматима, да се прерађује, мења и надограђује у било које сврхе, укључујући и комерцијалне, под условом да се на правилан начин цитирају његови првобитни аутори, постави линк ка оригиналној лиценци, назначи да ли је дело измењено и да се ново дело објави под истом лиценцом као и оригинално.

Корисници су при томе дужни да наведу пун библиографски опис чланка објављеног у овом часопису (аутори, наслов рада, наслов часописа, волумен, свеска, пагинација), као и његову

DOI ознаку. У случају објављивања у електронској форми такође су дужни да поставе HTML линк, како са оригиналним чланком објављеним у часопису *Напредак – часопис за политичку теорију и праксу*, тако и са коришћеном лиценцом.

Аутори могу да ступају у засебне, уговорне аранжмане за неексклузивну дистрибуцију рада објављеног у часопису (нпр. постављање у институционални репозиторијум или објављивање у књизи), уз навођење да је рад првобитно објављен у овом часопису).

Политика самоархивирања

Ауторима је дозвољено да објављену верзију рада депонују у институционални или тематски репозиторијум или да је објаве на личним веб-страницама (укључујући и профиле на друштвеним мрежама, као што су ResearchGate, Academia.edu итд.), на сајту институције у којој су запослени, у било које време након објављивања у часопису.

Аутори су обавезни да притом наведу пун библиографски опис чланка објављеног у овом часопису (аутори, наслов рада, наслов часописа, волумен, свеска, пагинација) и поставе линк како на DOI ознаку тог чланка, тако и на коришћену лиценцу.

Одрицање од одговорности

Ставови изнети у објављеним радовима не изражавају ставове уредника и чланова редакције часописа. Аутори преузимају правну и моралну одговорност за идеје изнете у својим радовима. Издавач неће сносити никакву одговорност у случају испостављања било каквих захтева за накнаду штете.